

PLA COMARCAL DE DONES DEL RIPOLLÈS

**CONSELL COMARCAL
DEL RIPOLLÈS**

1. INTRODUCCIÓ

El Pla Comarcal de Dones del Ripollès neix amb el propòsit d'aconseguir una transversalitat de les polítiques de dones. D'una banda per la necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere en tots els àmbits i de l'altre per promoure mesures específiques adreçades a les dones.

Aquest pla pretén potenciar el reconeixement de les experiències de les dones i promoure un canvi cultural que propiciï una nova manera d'entendre el pacte social entre els homes i les dones. Cal que s'incideixi en mesures de sensibilització, formació i recerca i ha d'implicar de manera especial agents educatius i culturals.

Ha de permetre l'accés a la informació, per millorar els coneixements i la qualitat de vida de les dones. Ajudant-les amb més formació en les noves tecnologies, reduint les situacions de risc, donant suport a la incorporació social i contribuint en fomentar la igualtat.

Ha d'incidir en la situació laboral, afavorint la inserció amb mesures que augmentin les seves possibilitats, amb més formació i qualitat en el treball, també potenciant projectes professionals.

Les associacions de dones han estat i són una eina de participació i de relació, però també han estat una eina de progrés i cohesió social. Les seves aportacions han incidit en molts aspectes alhora que és imprescindible la seva presència i els seus coneixements.

La situació de canvi que ha experimentat la nostra societat afecta particularment a les dones en molts àmbits. És necessari modificar estructures socials, formes de vida, valors, hàbits culturals,... que impedeixen la seva plena integració amb igualtat d'oportunitats.

El rol tradicional de la dona ha estat limitat fins fa poc temps a l'espai privat, on s'encarregava de les tasques domèstiques. Ha estat un destí opressiu per a moltes d'elles, però seria un error definir-les a totes sota aquest estereotip.

L'interès per la situació de les dones i la importància de disminuir les desigualtats de gènere han creat un nou marc social i polític.

Les dones tenen un paper fonamental dins la societat, a través del qual s'han desenvolupat uns sabers i uns valors específics.

Des del Consell Comarcal del Ripollès es vol incidir des d'una visió transversal en millorar la situació del conjunt de les dones, potenciant la igualtat d'oportunitats, augmentant la participació de les dones en diversos àmbits, fent visibles els múltiples rols que assumeixen en la societat.

L'objectiu fonamental del Pla es posar de manifest aquestes necessitats i aconseguir que es tinguin en compte en la planificació i el disseny de les polítiques comarcals i locals.

2. CONSIDERACIONS BÀSIQUES – ESTUDI DE NECESSITATS

Tot i que l'anàlisi des dels diferents àmbits de la realitat comarcal, s'evidencia que hi ha una sèrie de factors i necessitats comunes. Són elements que fan homogènia una realitat molt diversa.

Un dels factors principals és l'envelliment de la població, tant per l'augment de l'esperança de vida com per la disminució de la natalitat. Això afecta directament a les dones, dones que cada vegada són més grans.

Segons les dades de població comarcals es poden distingir tres grans grups, que presenten diferències entre ells i que, a la vegada, mostren tendències i necessitats de futur:

- Dones grans amb pocs recursos econòmics, que viuen soles i tenen poc suport familiar i social.
- Dones majors de 50 anys, amb nivells educatius baixos, amb unes taxes d'activitat al mercat laboral molt reduïdes.
- Dones joves, la majoria treballadores que accedeixen a una autonomia econòmica, sovint d'una manera precària. Se'ls demana molt d'esforç en la feina remunerada i compten amb poques ajudes per iniciar un procés d'autonomia (ajudes per habitatge, manca de flexibilitat horària, ajudes per la maternitat,...)

Aquesta situació posa de manifest que les dones de la comarca necessiten que s'apliquin mesures específiques per tal de millorar la seva situació.

Cal tenir en compte, que les dones, continuen tenint la responsabilitat gairebé exclusiva en la tasca reproductiva i que per tant, calen mesures per a la coresponsabilització i també per a la conciliació de la vida familiar i laboral.

És necessari no oblidar que les dones que pateixen situacions desfavorables degudes al seu origen social o a la seva procedència geogràfica necessiten atencions específiques: les immigrades, les víctimes que han patit violència, les que tenen disminucions,...

Les demandes de les dones de la comarca en temes de salut es centren en la millora de la salut reproductiva, però hi han altres aspectes que fins ara no s'han tingut en compte. Cal esmentar que tant els homes com les dones tenim patrons diferents d'emmalaltir, així com trastorns específics diferents segons el sexe.

D'acord amb la realitat de la comarca també cal incidir en temes i/o laborals, formatius, per tal de donar una resposta a la població femenina. Desenvolupant accions dirigides a la reincorporació al món laboral, facilitant informacions per entrar en nous àmbits de treball. Potenciant la incorporació de les dones ja formades a camps tradicionalment masculins.

En l'àmbit esportiu cal desenvolupar accions que potenciïn la participació igualitària.

També cal recollir el treball de les associacions de dones i garantir la informació a totes les entitats.

Un aspecte molt important és el reconeixement de les dones de rellevància històrica de la comarca. Per això, també és necessari trencar els estereotips de gènere mitjançant els mitjans de comunicació, tractant més temes relacionats amb les dones i les seves aportacions.

3. OBJECTIUS

El Pla Comarcal de Dones té com a objectiu fer visibles les necessitats de les dones, i aconseguir que es tinguin en compte en la planificació i els dissenys de les polítiques comarcals o locals.

Per aconseguir aquest objectiu general es plantegen un conjunt d'objectius específics:

- Promoure mesures que incrementin la participació de les dones en tots els sectors i nivells de presa de decisions; laborals, educatius, salut,...
- Definir i incloure els interessos de les dones en els àmbits socials i econòmics.
- Fer visibles els múltiples rols que tenen les dones en la societat.
- Promoure la participació de tots els agents en el disseny.
- Execució dels programes i de les actuacions.
- Potenciar mesures que facilitin la superació dels estereotips i prejudicis.
- Impulsar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- Incloure els interessos de les dones en diferents àmbits.
- Recollir les propostes de les dones en les polítiques comunitàries.

4. EIXOS DEL PLA COMARCAL DE DONES DEL RIPOLLÈS

EIX 1: Aconseguir una veritable transversalitat en el disseny i desenvolupament de les polítiques.

Establir polítiques de dones com a eix transversal

1.1 Promoure l'adhesió al pla de tots els municipis de la comarca o d'un programa comarcal de dones.

1.2 Elaborar i establir indicadors qualitius i quantitius que permetin un millor coneixement de la realitat de les dones a la comarca i que serveixi per a la planificació, execució i avaluació del Pla.

1.3 Fomentar la informació i la difusió en matèria de polítiques de dones i d'impacte de gènere en els mitjans de comunicació.

1.4 Impulsar espais de coordinació municipals i comarcals.

1.5 Promoure la realització d'estudis de diagnosi d'àmbit comarcal sobre la situació de la dona en diferents camps (ex: àmbit rural)

1.6 Impulsar la creació d'espais de trobada per a dones en els municipis de la comarca

EIX 2: Construcció d'una cultura per a un nou contracte social

Creació de mecanismes per fer emergir la cultura de les dones

2.1 Sensibilitzar sobre la necessitat de modificar els estereotips i valors de caràcter discriminatori.

2.2 Potenciar la creació i la difusió de les diverses activitats i sabers femenins

2.3 Promoure des dels diferents municipis que l'arxiu històric comarcal incorpori la perspectiva de gènere i amplii el seu fons documental amb material que pugui ser d'utilitat per als estudis de les dones.

Adequar les activitats culturals a les demandes diverses de les dones i assegurar l'atenció a totes les seves situacions socioculturals.

2.4 Garantir que les dones de la comarca tinguin accés als coneixements que suposin una millora de les seves condicions de vida (sanitària, social, cultural, econòmica).

2.5 Promoure la igualtat de gènere en la programació de les activitats de lleure.

2.6 Facilitar l'accés a les tecnologies de la informació.

2.7 Impulsar i visibilitzar la diversitat cultural de les dones migrades que pertanyen a diferents col·lectius ètnics.

2.8 Recuperar i fer visibles l'aportació de les dones al patrimoni i a la cultura de la comarca.

2.9 Garantir l'accés de totes les entitats de dones a la informació cultural

Sensibilització en l'àmbit educatiu

2.10 Promoure la formació en igualtat d'oportunitats entre dones i homes dirigides a les famílies des de les AMPA per tal d'assessorar les mares i pares.

2.11 Sensibilitzar i informar sobre la importància del joc i les joguines en la transmissió dels estereotips sexistes.

Garantir l'existència d'una oferta formativa i educativa adequada a les necessitats de les dones.

2.12 Introduir la perspectiva de gènere en el contingut dels cursos de formació de persones adultes i elaborar i difondre nous materials.

2.13 Adequar la formació professional a les necessitats de les dones

2.14 Fomentar la presència de les dones en els estudis on està infrarepresentada.

2.15 Planificar i adequar l'oferta de formació de persones adultes tenint en compte els col·lectius de dones, les seves necessitats, els seus interessos, així com la seva disponibilitat horària.

EIX 3: Incrementar la presència i la participació de les dones en tots els àmbits de la vida social, tenint en compte la diversitat.

Dinamitzar el teixit associatiu femení.

3.1 Formació d'un Consell de Dones de la comarca per tal d'incrementar la capacitat representativa i participativa de les dones en els diversos àmbits.

3.2 Visibilitzar i valorar el treball realitzat per les associacions de dones.

3.3 Donar suport a les associacions de dones existents a la comarca

3.4 Impulsar la creació de xarxes d'intercanvi i de comunicació entre les associacions de dones. Impulsar espais de trobada.

3.5 Facilitar l'accés de les associacions de dones a la informació que els pugui obrir noves vies de participació social, política o cultural.

3.6 Promoure la participació i la tasca de les dones joves en tot el teixit associatiu.

3.7- Impulsar l'increment de la participació de les dones i de les entitats de dones en els òrgans de consulta, planificació i avaluació política, tant en l'àmbit supramunicipal com municipal.

3.8- Creació de noves associacions

Garantir la participació social de les dones grans.

3.9- Donar suport a les associacions de dones grans.

3.10- Promoure la realització d'activitats específiques per a les dones envellides.

Garantir la participació social de les dones migrades

3.11- Promoure la participació de les dones migrades en les AMPA i en les associacions veïnals dels municipis.

3.12- Impulsar la participació de les dones migrades en les activitats lúdiques, culturals i d'oci organitzades per les diferents entitats de la comarca.

3.13- Promoure l'associacionisme de les dones migrades tant en col·lectius propis com en organitzacions.

Feminitzar l'esport

3.14- Introduir la perspectiva de gènere a les polítiques de l'esport.

3.15- Produir i divulgar material educatiu en temes d'igualtat d'oportunitats en l'esport per a les tècniques i tècnics esportius del club.

EIX 4: Reorganització dels temps i els treballs per fer de la vida quotidiana un eix vertebrador de les polítiques.

Valorar i reconèixer socialment les tasques de cura realitzades per les dones

4.1- Sensibilitzar en la valoració del treball domèstic i de cura, així com de la necessitat del seu repartiment entre homes i dones.

4.2- Incorporar el treball domèstic i de cura a les estadístiques econòmiques.

4.3- Promoure l'accés a la formació de les persones que es reincorporen a un lloc de treball després d'un període de permís per cura d'una persona dependent o després d'una baixa per llarga malaltia.

4.4- Impulsar l'establiment de mesures per afavorir la corresponsabilitat d'homes i dones en els treballs de cura.

Garantir les condicions d'igualtat d'oportunitat i de qualitat en l'orientació i en la formació professional ocupacional.

4.5- Promoure accions de formació professional i afins de caràcter ocupacional adreçades al col·lectiu de dones aturades, que tinguin com a finalitat l'equiparació de gènere i l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats en el mercat de treball.

4.6- Incorporar la perspectiva de gènere en les accions de formació professional i afins de caràcter ocupacional.

Garantir l'accés de les dones emprenedores a les eines que possibilitin el desenvolupament del seu projecte.

4.7- Donar suport i assessorament als projectes de dones emprenedores per tal de garantir la viabilitat de l'empresa de recent constitució.

4.8- Visibilitzar la producció artesanal de les dones.

4.9- Obrir vies perquè les dones puguin desenvolupar projectes de producció artesanal.

Garantir a les dones del món rural el seu accés a la formació i a l'ocupació en condicions d'igualtat.

4.10- Impulsar i fomentar les iniciatives empresarials de les dones a l'àmbit rural.

4.11- Impulsar una participació equilibrada de les dones en els programes de formació professional ocupacional i contínua de l'àmbit rural.

4.12- Impulsar l'accés a les noves tecnologies de la comunicació i la informació al col·lectiu de dones rurals.

4.13- Impulsar una representació equilibrada de les dones en els Programes de Desenvolupament Rural.

4.14- Donar suport a la transmissió dels sabers tradicionals de les dones en l'àmbit rural.

EIX 5: Oferir una atenció integral davant les necessitats de les dones

Garantir la qualitat de vida de les dones i donar resposta a la seva necessitat de serveis.

5.1- Implementar serveis d'informació i atenció suficients i adequats per garantir la qualitat de vida de les dones, integrats en els circuits locals o comarcals.

5.2- Proporcionar suport educatiu, ocupacional i psicosocial per a la integració de les dones en condicions d'exclusió social.

Garantir una assistència sanitària que tingui en compte la perspectiva de gènere

5.3- Fer que el disseny i l'avaluació dels serveis sanitaris introdueixin la perspectiva de gènere.

5.4- Reconèixer el paper i recollir el treball de les dones i les associacions o grups de dones de la comarca d'altres cultures com a agents de salut en la prevenció i l'atenció sanitària.

5.5- Oferir als diferents col·lectius de dones informació i formació en temes de salut.

Recollir i donar respostes a les necessitats específiques de les dones migrades

5.6- Oferir informació a les dones migrades sobre els recursos existents a la comarca

5.7- Oferir formació al personal professional que treballa amb els col·lectius de dones migrants.

5.8 Garantir i estimular l'accés als serveis educatius i formatius de les dones migrades com a un element essencial en la seva promoció personal i social.

EIX 6: Programa per a l'abordatge integral de les violències contra les dones.

Servei d'atenció integral a les dones víctimes de Violència Domèstica

Línia estratègica: 1. ATENCIÓ

Consolidar, millorar i ampliar els diferents serveis i estratègies d'informació que facilitin a les dones les eines necessàries per conèixer els serveis que estan al seu abast, evitant la victimització secundària.

6.1.1- Facilitar informació i orientació a les dones sobre el procés de victimització i els recursos i possibilitats existents. Cal garantir l'accés a aquesta informació a totes les dones independentment dels seu lloc de procedència i empadronament.

6.1.2- Crear canals de comunicació que permetin una actualització contínua per part dels i de les professionals dels Serveis Socials d'Atenció Primària d'aquella informació disponible relativa als recursos especialitzats en atenció a les violències contra les dones.

Impulsar i donar suport a la creació i consolidació d'un sistema de resposta urgent fora dels horaris habituals per a les dones que es troben en situacions de violència i que precisen una resposta immediata.

6.1.3- Establir els recursos d'acollida d'urgència que puguin garantir l'acollida de les dones i dels seus fills i filles, amb les degudes condicions de seguretat, acompanyament i recolzament per part de personal qualificat.

Impulsar mesures de recolzament (econòmiques, d'habitatge, laborals) als processos de recuperació de les dones que han patit processos de violència.

6.1.4- Millorar el protocol específic per a dones que pateixen violència, facilitant pautes per a la detecció precoç abordatge i seguiment de casos. Que estructurí les actuacions de les i dels diferents professionals, d'acord amb el Protocol Marc establert.

6.1.5- Elaborar i establir un informe mèdic únic que reculli els efectes biopsicosocials i la coordinació entre els diferents nivells assistencials, que fixi els criteris per a la seva tramitació i que contempli el registre de casos preservant la confidencialitat.

6.1.6- Consolidar i avançar, pel que fa a l'àmbit judicial comarcal, per facilitar a les dones una atenció adient en relació amb la protecció i defensa dels seus drets com a ciutadanes.

Facilitar a les dones que pateixen violència familiar, així com als seus fills i filles, mesures específiques de suport que els permetin identificar la situació de violència, prendre decisions, accedir als serveis d'atenció, per tal de recuperar-se de les seqüeles produïdes per aquesta situació en els diferents àmbits: personal, econòmic, social, laboral i de salut.

6.1.7- Promoure la intervenció amb fills i filles i altres familiars de dones que es troben en processos de violència familiar per tal de facilitar la seva recuperació i evitar la perpetuació de models apresos d'agressor i víctima.

6.1.8- Creació d'un "punt de trobada" que permeti a les dones que pateixen violència i als seus fills i filles, en cas que l'autoritat judicial no suspengui el règim de visites, desenvolupar les relacions pares-fills/es prioritzant la seguretat de la dona i la protecció dels drets dels infants.

Línia estratègica 2 : COORDINACIÓ I COOPERACIÓ

6.2.1- Establir els canals de comunicació i coordinació necessaris amb els equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA), en aquells casos en què les i els menors es trobin en situació de risc.

6.2.2- Establir els canals de comunicació i coordinació necessaris entre el Servei d'Atenció a les Dones Víctimes de Violència i el centre de Salut Mental, per tal de garantir una atenció de qualitat quan es troben en aquests dobles processos.

6.2.3- Garantir la participació i aportacions dels professionals que detecten aquestes situacions en l'establiment dels circuits i protocols locals.

Línia estratègica 3: PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ

6.3.1- Publicar i difondre periòdicament des dades comarcals que permetin fer visibles les diferents formes de la violència contra les dones (denúncies, consultes, acollides, sentències judicials,...), a través dels mitjans de comunicació i dels serveis públics.

6.3.2- Difondre materials monogràfics sobre els diferents tipus de violència.

6.3.3- Completar i impulsar un espai web comarcal i municipal destinat a l'àmbit de la violència contra les dones.

6.3.4- Elaborar i difondre materials informatius, en diversos idiomes, perquè sigui difós entre la població immigrant que practica aquestes tradicions, per tal que coneguin la legislació espanyola i catalana en la protecció de la integritat de les dones i dels menors.